

Byla C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA prieš Presidenza del Consiglio dei Ministri

(*Tribunale di Genova* prašymas
priimti prejudicinį sprendimą)

„Valstybės pagalba — Subsidijos pervežimų jūra įmonei, vykdančiai su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus — Nacionalinis įstatymas, kuriame numatyta galimybė pervesti avansą prieš sutarties patvirtinimą“

2010 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas . . . I - 5246

Sprendimo santrauka

1. *Prejudiciniai klausimai — Teisingumo Teismo jurisdikcija — Ribos — Valstybės pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka nagrinėjimas — Netaikymas (EB 88 ir 234 straipsniai)*
2. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Subsidijų mokėjimas įmonei, vykdančiai su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus pagal nacionalinės teisės aktus, kuriuose numatyti avansiniai mokėjimai prieš sutarties patvirtinimą (EB 87 straipsnis)*

1. Teisingumo Teismas negali spręsti dėl nacionalinės priemonės atitikties Sąjungos teisei. Be to, jis negali priimti sprendimo dėl pagalbos priemonės ar pagalbos sistemos suderinamumo su bendrąja rinka, nes šio suderinamumo vertinimas priklauso išimtinai Europos Komisijos, veikiančios kontroliuojant Sąjungos teismui, kompetencijai. Teisingumo Teismas taip pat nėra kompetentingas vertinti faktinių pagrindinės bylos aplinkybių ar taikyti Sąjungos teisės normų, kurias jis išaiškino, nacionalinėms priemonėms ar situacijoms, nes šie klausimai priklauso išimtinai nacionalinio teismo kompetencijai.
2. Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad subsidijos, suteiktos įmonei, kuriai pavesta vykdyti su viešosiomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus, pagal nacionalinės teisės nuostatas, kuriose numatyti avansiniai mokėjimai prieš sutarties patvirtinimą, iš anksto nenustatant konkrečių bei privalomų kriterijų, yra pripažįstamos valstybės pagalba, jei šios subsidijos gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją ar kelti tokio iškraipymo grėsmę, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas.

Tačiau Teisingumo Teismas yra kompetentingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti nuorodų dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, kurios jam gali būti naudingos vertinant nacionalinės priemonės atitiktį minėtai teisei, kad galėtų priimti sprendimą savo nagrinėjamoje byloje. Valstybės pagalbos srityje jis gali, be kita ko, pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui nuorodų dėl teisės aiškinimo, kurios leistų nustatyti, ar nacionalinė priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal Sąjungos teisę.

Žinoma, valstybės priemonė nėra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal Sąjungos teisę, jeigu ji laikytina kompensacija už ją gaunančių įmonių suteiktas viešąsias paslaugas, dėl ko šios įmonės faktiškai negauna finansinės naudos, ir todėl ši priemonė joms nesukuria palankesnių konkurencinių sąlygų, palyginti su kitomis su jomis konkuruojančiomis įmonėmis. Vis dėlto, kad konkrečiu atveju tokia kompensacija nebūtų pripažįstama valstybės pagalba, turi būti tenkinamos tam tikros sąlygos.

Pirma, šią kompensaciją gaunantčiai įmonei turi būti iš tikrųjų pavesta vykdyti su viešosiomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus ir šie įsipareigojimai turi būti

(žr. 22, 24 punktus)

aiškiai apibrėžti. Antra, kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti objektyviai ir skaidriai nustatyti iš anksto, siekiant užkirsti kelią tam, kad kompensacija atneštų ekonominės naudos, dėl kurios ją gaunanti įmonė įgytų pranašumą, palyginti su konkuruojančiomis įmonėmis. Trečia, kompensacija negali būti didesnė negu būtina tam, kad visiškai ar iš dalies padengtų su įsipareigojimų, susijusių su viešosiomis paslaugomis, vykdymu susijusias išlaidas, atsižvelgiant į su tuo susijusias pajamas ir į protingą pelną, gaunamą už šių įsipareigojimų vykdymą. Ketvirta, minėta kompensacija turi būti nustatyta išanalizavus išlaidas, kurių būtų turėjusi vidutinė, tinkamai valdoma įmonė, turinti tinkamų priemonių, būtinų nustatytiems su viešosiomis paslaugomis susijusiems reikalavimams vykdyti, atsižvelgiant į su tuo susijusias pajamas ir protingą pelną, gaunamą už šių įsipareigojimų vykdymą.

Subsidijos, kurios neatitinka visų šių sąlygų, turi būti pripažįstamos valstybės pagalba pagal Sąjungos teisę. Aplinkybė, kad jos buvo perduotos kaip avansai laukiant sutarčių patvirtinimo, kurios buvo sudarytos ir įsigaliojo tik po daug metų, yra nereikšminga. Iš tikrųjų tokia aplinkybė nepašalina pagalbą gavusios įmonės naudos nei poveikio, kuri tokia nauda gali padaryti konkurencijai, nes netenkinamos visos minėtos sąlygos.

Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar šios subsidijos gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją arba kelti tokio iškraipymo grėsmę.

(žr. 35–40, 44–45, 52 punktus ir rezoliucinę dalį)